

Fra redaksjonen

”Tiden er noget mærkeligt noget. Jeg har aldrig helt forstået, hvad den egentlig er for noget.” Sådan starter en dansk børnesang fra 70-erne (citeret i Uggerhøj 2014). Ja, hvem forstår i grunden hvad tid er for en størrelse, kan vi spørge. Meget tyder dog på at børn, mere eller mindre universelt, vil jeg hævde, oplever tiden på en anden måde end voksne. Lidt romantiserende vil man kunne sige, at børn følger kroppens tid, mens voksne (ubevidst) kæmper imod kroppens tid. Børn skal tidsmæssigt disciplineres gennem opvæksten – hjemme og på institutioner – for at lære, så at sige, at være på ret sted til ret tid. En af de vigtigste forudsætninger for succes i voksentilværelsen er godt kendskab til klokken – og klokketiden. Mange voksne taler i dag f.eks. om ”kvalitetstid”, når de skal beskrive tid til hyggeligt samvær sammen med børnene uden for meget stress. Udtalelsen ”Vi har kvalitetstid i morgen mellem klokken 16 og 18” vil således symbolisere en pause (time-out) mellem diverse mere eller mindre bundne forpligtelser. Men hvordan vil du forklare dette for dine børn? Børnelivet er mere og mere organiseret med mindre og mindre tid til at gøre ”ingenting”. Hverdagen opdeles i sekvenser med skarpe skillelinjer hvis overtrædelse kvitteres med sanktioner. Enhver skal være sin egen tidsregnskabsfører med en række planer og aftaler at holde styr på. Tiden må ikke gå tabt – kan den det? Vi må følge med tiden – hvad betyder det i virkeligheden? En lille pige jeg talte med forleden sagde at ”tiden er som en bold der hele tiden ruller væk fra mig”. Jeg fortolkede det som at hun følte at den ikke kunne indhentes...

Vi hører meget om stress i medierne i den moderne verden i dag. Flere og flere

menesker siger at de føler sig stressede, og mange bliver (kortvarigt eller langvarigt) sygemeldte som følge af stressrelaterede problemer. Børn er desværre ikke fritaget; de risikerer også at blive syge af stress. Og det er uden tvivl – ikke kun men også – en konsekvens af for høje krav til kompleks tidsstyring: for mange uafgrænsede opgaver og pligter på samme tid. Måske Michael Endes kendte børnebog fra 1973, *Momo og tidstyvene*, kan få sin renæssance. Pigen Momo, der er omkring 10 år gammel, har den særlige egenskab at kunne lytte. Og hun får stoppet tidstyvene der er kommet til byen før det er for sent, ved at plukke tidsblomsten. Det får tiden til at standse. ”Fordi tid er liv – og livet bor i hjertet”, siger Ende i sin samfundskritiske bog. En ny form for tidstyveri, som ikke eksisterede i 70-erne, er de digitale medier, for eksempel Internettet. Hvor nemt er det ikke at bruge timer, dage, uger og måneder på nettet? Og hvilke minder gemmer man om denne tidsperiode? ”Mennesket er født frit”, sagde Rousseau, ”men overalt lever det i lænker”. Grovt sagt, så kan klokken i mange sammenhænge betragtes som disse ”lænker”, der binder børn og unge i en rytme med begrænset plads for spontanitet og fri leg. Antropologen Thomas Hylland Eriksen spørger også retorisk i sin bog *Øjeblikkets tyranni* hvordan vi kan bremse tiden lidt, i en verden som bevæger sig hurtigere end sin egen skygge. En lang række små og fragmenterede øjeblikssekvenser kan forhindre det store tidsbillede hvor vi knytter fortiden til fremtiden, mener Hylland Eriksen. Hvordan ser barn i et multikulturelt samfund for eksempel sin egen fortid – familiens historie – i forhold til sin nuværende situation? Mange børn føler nok at de ikke går i takt med tiden, og at de af en

eller anden årsag er blevet slynget ud af karusellen, men det betyder ikke at de fejler noget. Tvertimod. Nu er der gået måske fem eller seks minutter siden I startede med at læse denne tekst – og det er tid at komme videre. Lad os se lidt nærmere på de fire artikler i dette nummer af *Barn*.

Artikelen "Veien hjem i Lisa Aisatos *En fisk til Luna*", forfattet af Cecilie Fodstad og Ingvild Alfheim, diskuterer temaet at "finde hjem" med udgangspunkt i en eksperimenterende ny norsk billedbogudgave, der i en postkolonial sprogkontekst forsøger at genfortolke konventionelle nordiske forestillinger om "det hjemlige". Artiklen analyserer spørgsmål knyttet til tilhørighedsfølelser og (kulturel) identifikation i et såkaldt "multikulturelt verdenssamfund", og spørger for eksempel: hvad kræves for at finde et hjem?

Brit J. Eide, Nina Winger, Kristin Danielson Wolf og Hanne Fehn Dahle har bidraget med artikelen "Ei linerle vet at hun er ei linerle" som ser nærmere på 0–3-årige børns "well-being" i børnehaven. Forfatterne diskuterer nogle af resultaterne fra det kvalitative forskningsprojekt "Små barns hverdagsliv i barnehager – deltagelse, tilhørighed og verdighet" med særligt fokus på børns muligheder for deltagelse, relationer og tilhørighed til børnehavefællesskabet i lys af perspektiver på "well-being".

I Lise Hostrup Sønnichsens artikelbidrag "Det pædagogiske arbejde med børns

bevægelse i daginstitutionens uderum" belyses, gennem analyse af en kritisk case, de komplekse forhold, som betinger det pædagogiske arbejde med børns bevægelseslæring og glæde ved bevægelse i daginstitutionens uderum. Teksten, der har et systemteoretisk perspektiv, spørger bl.a. om hvordan vi kan ændre organiseringen, så uderummet kommer mere i spil som læringsrum.

"Skolens blinde vinkel" er tittelen på Sine Pentthin Grumløses og Lotte Hedegaard-Sørensens artikel i dette nummer af *Barn*. Med et øget krav om læring og inklusion i skolen oplever mange danske lærere, siger forfatterne, at det er svært at undervise på en måde, der tilgodeser alle børns deltagelse i undervisningen. Artiklen argumenterer for at blikket for børns deltagelsesmuligheder i undervisningen er nødvendig, hvis alle børn skal have mulighed for at fungere som elever.

Sidst i dette nummer af *Barn* præsenterer vi fem sammendrag af doktorgradsafhandlinger.

God læsning!

Firouz Gaini
Redaktør

Referanser

2014. Uggerhøj, U. *Tid*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.